

LA DARRERA ENTREVISTA A JOSEP M. SÀEZ

Josep Sánchez Cervelló

“L'Ebre, d'amor captiu, que ja se sent morir
fètil regall de llàgrimes et deixa a cada illa
i al pas de Barrufemes llança el darrer sospir”

Josep Mª Sáez

1. In Memoriam

No es pretén en aquestes ratlles esbossar la biografia d'un home singular que, havent nascut a Miranda de Ebro (Burgos), va estimar aquesta terra fins a fer-la seva, sinó que a penes vull referir-me a la seva vessant intel·lectual i social.

El panorama cultural a la Ribera d'Ebre és gairebé un desert, si exceptuem Carmel Biarnès a Ascó, Artur Cot a Móra d'Ebre, Bladé i Desumvila a Benissanet, Josep Farnós a Rasquera, Pere Muñoz a Flix i Josep Mª Sáez a Miravet (perdoneu-me si algú s'ofèn). Si pocs que són es moren, això pot ser un paisatge llunar.

La vida de Sáez s'ha d'entendre des del compromís amb els altres, i això ho demostrà ja quan era capellà a Flix, allà pel llunyà 1961, quan difongué el primer moviment associatiu parroquial del que hi ha notícia, i publicà una revista anomenada *Muchachos*, on es palesà el seu esperit liberal i tolerant. Les seves col·laboracions periodístiques es manifestaren novament al 1978, quan participà en la revista de les comarques del Priorat, Terra Alta i Ribera d'Ebre, anomenada *Tres Comarques*.

Aquest comarcalisme és una altra de les constants de la seva existència. Fou nomenat membre del Consell Intercomarcal de les Terres de l'Ebre al desembre de 1978, i el 1984 fou elegit primer president del Centre d'Estudis de la Ribera; un any després guanyà el concurs literari de Ginestar, precisament amb una obra intitolada *Sonets a la Ribera d'Ebre*. Però la nina dels seus ulls, la seva obra més ben acabada fou la creació, amb altres companys, de la revista de Miravet *Sanaqueta*, de la qual fou sempre el seu director. Darrerament era membre del Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre pel PSC.

II. La meua visita a Miravet

Jo no sóc la persona més idònia per parlar d'ell, puix coneixia més la seva obra que el seu esforç vital. El que m'ha impulsat a fer-ho ha estat, en certa manera, l'atzar. Onze dies abans de la seva mort vaig anar a entrevistar-lo a Miravet, per a un llibre que el director de l'Hemeroteca de Tarragona, Lluís Navarro, em va encomanar sobre La premsa a la Ribera d'Ebre. Per tant, anant a Miravet pretenia conèixer millor la revista *Sanaqueta* i l'obra d'en Josep M. Sáez.

Amb ell vaig fer el que faig sempre en aquests casos: entrego un qüestionari a l'entrevistat, que recullo a mà o amb gravadora (en aquest cas

vaig utilitzar el primer sistema). Amb tot, les preguntes i respostes estan reproduïdes amb la màxima fidelitat. Lamento que el qüestionari estigués limitat al tema del meu treball, per la qual cosa no sé si té gaire interès per a la resta de la humanitat; en qualsevol cas, té el mèrit de l'oportunitat, al ser la darrera entrevista que va concedir. També vol representar un record a la seva persona.

Nom i Cognoms : Josep M. Sáez Corredera.

Edat : 51 anys.

Professió : capellà secularitzat. Vaig estar vint anys de sacerdot. Primer a Flix i després a Miravet.

Com va sorgir la idea de fer la revista? Va ser al 1983, d'un grup de gent afeccionada al poble, que vam pensar que feia falta un vehicle de comunicació que divulgues el que passava i, en definitiva, les nostres coses. La revista, la muntem nosaltres. Joaquim Marsal ens va fer al començament el muntatge i d'ell és la capçalera.

Què vol dir Sanaqueta? És un mirador de Miravet que dona al riu, un lloc distintiu del poble.

Com es finança la revista? Hem passat per diverses etapes. Últimament cobràvem 500 pts. l'any als subscriptors. A vegades algun soci benefactor ens ha donat més. Actualment la repartim gratuïtament, mercès a les 60.000 pts. anuals que ens dona la Generalitat, les 90.000 de la Diputació i la resta les posa l'Ajuntament de Miravet.

Quins són els col·laboradors més habituals? Entre d'altres: Joana Borrell, M. Teresa Griñó, Josep Oliva, Josep Grau, etc.

Quina feina fas com a director? No és una feina singular meua, sinó que ens reunim quan hem de treure algun número. No tenim cap reunió pre-establerta, ja que la periodicitat de *Sanaqueta* és disincrònica.

Quina estructura té la publicació? Les seccions que més surten són una dedicada a Casa de la Vila, un altre apartat referit a qüestions històriques, ja que per nosaltres la història local és molt important. Hi ha quasi sempre articles sobre peculiaritats locals. També les entitats solen treure alguna cosa. Això, dit per damunt, perquè cada número és diferent.

I aquí vam donar per conclosa l'entrevista. Quan se m'acabaren les preguntes, continuàrem parlant de la Ribera d'Ebre, de les publicacions que es feien. M'ensenyà el manuscrit de la seva obra de ceràmica miravetana, que urgeix publicar immediatament. Em digué que la feina que feia al Casal

li portava molts maldecaps. Parlàrem també del que feia jo. I quan arribàrem a la porta del carrer, li vaig dir:

- Ei, Sáez!, no em recordava de demanar-te una fotografia de carnet. Vull publicar una entrevista dels directors de les publicacions, amb una foto de cadascun.

Tornà a pujar les escales i preguntà a la seva sogra. No la trobà. Com qui es disculpa, em digué:

- La dona no hi és, està a la botiga. Ja te n'enviaré una.

Ignorava que no el tornaria a veure mai més; la fotografia que inclouen aquestes ratlles, l'he anada a buscar a Miravet. Vull que la seva fotografia surti al meu llibre, i no per impedir l'oblit, perquè és impossible, entre els qui l'hem conegut, ja que d'homes d'aquests se'n pareixen pocs.